

2022-KOG- 14

Bydgoszcz, 15 września 2022 r.

Szanowny Pan
Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów RP

Szanowny Panie Premierze,

Izba Gospodarcza „Wodociągi Polskie”, jako reprezentant branży wodociągowo-kanalizacyjnej, apeluje do Pana Premiera o pomoc z uwagi na dramatyczną sytuację finansową, w jakiej znalazły się przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne będące częścią infrastruktury krytycznej, świadczące usługi o charakterze strategicznym dla mieszkańców Polski.

Interwencja Pana Premiera jest niezbędna, aby bezpieczeństwo ciągłości i jakości dostawy wody oraz odprowadzania ścieków zostało zachowane.

Po raz pierwszy od czasów transformacji ustrojowej branża wodociągowo-kanalizacyjna, a zatem ponad 2000 przedsiębiorstw, znalazła się w zapaści finansowej, nie tylko z uwagi na olbrzymi wzrost inflacji, ale także drastyczny wzrost cen zakupu materiałów eksploatacyjnych, gazu, a przede wszystkim energii elektrycznej, której ceny wzrastają 6-, a nawet 10-krotnie, co stanowi już od 30% do 40% kosztów funkcjonowania przedsiębiorstw wod.-kan., podczas gdy dotąd było to średnio ok. 7%. Podkreślić należy, iż branża nie została do tej pory objęta żadnym programem osłonowym w zakresie kosztów zakupu energii elektrycznej, stąd też w przypadku braku środków finansowych na jej zakup przez przedsiębiorstwa wod.-kan. istnieje zagrożenie odcięcia energii przez jej dostawców, a co za tym idzie pojawia się realne niebezpieczeństwo wodnego *blackoutu*, czyli długotrwałych przerw w dostawie wody.

Na podstawie wcześniejszych deklaracji Pana Marka Gróbarczyka, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Infrastruktury, branża oczekiwała, że organ Regulatora cen taryf wod.-kan. weźmie pod uwagę zmianę warunków ekonomicznych, jakie nastąpiły w ostatnich miesiącach. Zgodnie z deklaracjami Ministra Marka Gróbarczyka, które padły podczas Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w dniu 19 lipca br., od 1 września br. rozpocząć się miał – przewidziany w ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków – nowy proces taryfikacji usług wod.-kan. Tak się jednak nie stało, o czym dowiedzieliśmy się z mediów w dniu 12 września br.

Nie można uznać, iż wystarczającą pomocą dla branży będzie wsparcie ze strony samorządów poprzez dopłaty i dofinansowanie przedsiębiorstw wod.-kan. ze środków finansowych w wysokości 13,7 mld zł z tytułu udziału we wpływach z PIT na mocy nowelizacji ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Jak wynika ze stanowiska strony samorządowej większość z tych środków została już rozdysponowana przez jednostki samorządu terytorialnego na inne cele. Dodatkowo, niezależnie od powyższego, jak wynika z szacunków IGWP, przed podwyżką cen energii elektrycznej roczne koszty jej zakupu dla całego sektora wod.-kan. wynosiły około 1 mld zł, a na chwilę obecną przy zawieranych kontraktach koszty te szacuje się na ponad 6 mld zł, co stanowi połowę wysokości rekompensaty dla samorządów.

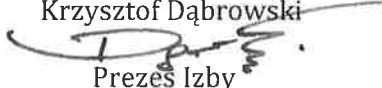
Branża z ogromnym niepokojem odebrała stanowisko Pana Ministra Marka Gróbarczyka, przedstawione na konferencji w dniu 12 września br., iż z uwagi na wsparcie samorządów, nie będzie podwyżek taryf za wodę i ścieki. Tak więc nie będzie realizowany przewidziany w ustawie mechanizm weryfikowania fatalnych dla całej gospodarki skutków inflacji, gigantycznego wzrostu cen energii. Branża wod.-kan. jako jedyna została pozbawiona możliwości waloryzacji swych kosztów w tej bezprecedensowej sytuacji gospodarczej kraju. Izba wskazuje, że na mocy ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, przedsiębiorstwu wod.-kan. przysługuje uprawnienie normatywne do złożenia wniosku o skrócenie obowiązującej taryfy, jeżeli wynika to z udokumentowanych zmian warunków ekonomicznych oraz wielkości usług i warunków ich świadczenia, a zatem deklaracja Pana Ministra stanowi ograniczenie uprawnień, jakie nadaje ustawa. Zgodnie z art. 24 ust. 6 ustawy gminy mogą zastosować system dopłat dla przedsiębiorstw wod.-kan. do cen i stawek opłat ustalonych w taryfie, jednakże w pierwszej kolejności to organ regulacyjny nową, podwyższoną taryfę musi zatwierdzić w drodze decyzji, aby później organ samorządowy mógł uchwalić ewentualne dopłaty.

Izba raz jeszcze pragnie podkreślić, że sektor wod.-kan. jest m.in. częścią infrastruktury krytycznej kraju, co w obecnej sytuacji geopolitycznej stawia jeszcze większe niż dotychczas wyzwania w zakresie zabezpieczania dostaw wody i odbioru ścieków, również w zakresie cyberbezpieczeństwa. Wyzwania te wymagają zapewnienia środków finansowych na ich realizację.

Izba już obserwuje istotne spowolnienie realizowanych inwestycji, co jest szczególnie ważne w kontekście zobowiązań akcesyjnych. Zwracamy uwagę, iż poza niezakończoną jeszcze realizacją inwestycji wynikających z dyrektywy ściekowej i dyrektywy wodnej, przed naszym krajem pojawią się w przyszłym roku nowe obowiązki, związane z wdrożeniem dyrektywy w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Wiele przedsiębiorstw wod.-kan. jest już na skraju upadłości, stąd też zwracamy się z prośbą o objęcie specjalnym programem branży wod.-kan. jako części infrastruktury krytycznej. Wsparcie na poziomie rządowym mogłoby przyjąć formę dopłat dla przedsiębiorstw wodociągowych do zakupu energii elektrycznej i gazu.

W przypadku braku stworzenia dodatkowego systemu wsparcia, koniecznym staje się nadzór Pana Premiera nad szybkim i opartym na przepisach prawa odblokowaniu procedury zmiany taryf zgodnie z ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz nad procedowaniem wniosków o nowe taryfy, które uwzględniać będą uzasadnione koszty zgodnie z art. 24j. tej ustawy. Brak pomocy grozi ogromnymi i coraz bardziej realnymi konsekwencjami w postaci zagrożenia w dostawie i jakości wody oraz odbiorze ścieków na rzecz mieszkańców Polski.

W trakcie Eco Forum w dniu 15 września br. we Lwowie, Mer tego miasta sformułował przesłanie dla świata: „Z wieloma trudnościami wojny, życia, można sobie poradzić, bez wody nie da się żyć”.

Z poważaniem
Krzysztof Dąbrowski

Prezes Izby